

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
FACTORS CORRELATED WITH PESTICIDE USING BEHAVIOR AMONG THE RICE
FARMERS OF LALOM MAI PHATTANA SUB-DISTRICT, CHOKCHAI DISTRICT,
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ณฤดี พูลเกษม^{*1} อภิญญา สังวาลย์รัมย์² ธนาภรณ์ แตะกระโท³ สาวิกา เป็นขุนทด⁴
ภานุพงศ์ ชาแสน⁵ และ ณัฐวุฒิ กกกระโทก⁶

^{1,2,3,4,5,6} อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย,
วิทยาลัยนครราชสีมา

^{*}ผู้รับผิดชอบบทความ : Naruedee.aum@nmc.ac.th

Naruedee Poonkasem^{*1} Apinya Sungwanram² Thanaporn Teakrathok³
Sawipa Benkuntod⁴ Panupong Chasaen⁵ and Nattawut Kokkrathok⁶

^{1,2,3,4,5,6} Lecturer-Bachelor of Science Program in Occupational Health and Safety,
Nakhonratchasima College

^{*}Corresponding author: Naruedee.aum@nmc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามตัวแปร ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 150 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบ และแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี อยู่ในระดับดี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 82.70
2. ความพึงพอใจต่อหน่วยงานภายนอก ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์ มีสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง ในการใช้

Received : 27 January 2021

Revised : 12 May 2021

Accepted : 12 May 2021

Online publication date : 30 June 2021

สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงควรมีการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช การสร้างสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และเน้นการส่งเสริมให้ประชาชนผลิตเกษตรอินทรีย์ใช้ในการเกษตร

คำสำคัญ : ปัจจัยนำ / ปัจจัยเอื้อ / สารเคมีกำจัดศัตรูพืช / เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

Abstract

This research aims to survey factor correlation behavior of using chemicals for the rice plant job Lalom Mai Phattana sub-district Chokchai district, Nakhon Ratchasima province. The studied variables were: predisposing factors enabling factors Reinforcing factors with behavior of using chemicals. The samples were rice plant job consisted of 150 people selected by purposive sampling. All data were collected from the questionnaires constructed by researcher. Data was analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson 's correlation coefficient.

1. The sample group had a good level of chemical protection behavior of 124 people or 82.70%.

2. The satisfaction with external agencies, The believe of self prevention using pesticide,

The access information of prevention, The promotion using organic farming correlated positive with behavior of using chemicals of rice plant job Lalom Mai Phattana sub-district Chokchai district, Nakhon Ratchasima province at .05 level.

Therefore, activities such as cognitive training should be developed. About the prevention of the effects of the use of pesticides. Creating various media on the prevention of the effects of pesticide use. And focus on promoting people to produce organic agriculture for use in agriculture.

Keywords: Predisposing Factors / Enabling Factors / Pesticide / Rice Farmers.

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่เกินร้อยละ 60 มีรายได้หลักจากการทำการเกษตร มีประชากรภาคการเกษตรถึง 25.1 ล้านคน (ร้อยละ 38.1) ของประชากรทั้งประเทศ สินค้าเกษตรจึงเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ สินค้าอุปโภคและบริโภคที่ผลิตจากภาคเกษตรกรรมนั้นมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วแต่พื้นที่ทางการเกษตรกลับ

เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น เกษตรกรจึงเริ่มมีการปรับเปลี่ยนจากทำเกษตรที่พึ่งพาตนเองสู่เกษตรอุตสาหกรรมอย่างเต็มรูปแบบเพราะต้องผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อการค้า การผลิตที่เน้นปริมาณแต่ขาดการคำนึงถึงคุณภาพและความเสี่ยงในการปนเปื้อนสารเคมีต่างๆ เช่น สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารเคมีกำจัดแมลง เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวขยายวงกว้างขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งในการเพิ่มผลผลิตทางเกษตรกรรม (กรมวิชาการเกษตร, 2554) ดังนั้น สารเคมีกำจัดและป้องกันศัตรูพืชจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อระบบการเกษตรของประเทศไทยเป็นอย่างมาก กล่าวได้ว่า สารเคมีที่ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชกลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถกำหนดปริมาณผลผลิตของพืชในแต่ละปีการใช้สารเคมีจึงกลายเป็นปัจจัยกำหนดคุณภาพและราคาของผลผลิต ทั้งนี้ระบบการผลิตด้านการเกษตรในปัจจุบันมีความจำเป็นที่ต้องจัดการให้ตรงตามความประสงค์ของผู้บริโภคซึ่งเป็นตัวกำหนดด้านการตลาดทั้งคุณภาพและปริมาณรวมถึงราคาที่เหมาะสมต่อผู้บริโภคส่วนใหญ่โดยระบบการผลิตสินค้าทางด้านการเกษตรให้ได้ครบตามองค์ประกอบดังกล่าว จึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ผสมผสานกันและการสร้างความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยว และการดูแลคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตามการคำนึงถึงมาตรฐานที่ปลอดภัยในเกษตรกรที่มีการใช้สารเคมีอย่างเข้มข้นอาจมีผลต่อพิษภัยจากสารเคมีตกค้างและสะสมอยู่ซึ่งรวมถึงผลกระทบที่สืบเนื่องไปถึงสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค (กฤติญา แสงภักดีและคณะ, 2557) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร พบว่าปริมาณการนำเข้าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในปีพ.ศ. 2559 ปริมาณ 125,596 ตัน คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 9,688 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าปริมาณการนำเข้าในปี พ.ศ. 2558 ปริมาณ 119,971 ตัน คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 11,016 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร, 2559)

เบคเกอร์ (Becker, 1974) กล่าวว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมสุขภาพเพื่อหลีกเลี่ยงจากการเกิดโรคได้ บุคคลต้องมีความเชื่อด้านสุขภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ของการกระทำ พฤติกรรมว่าช่วยลดโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดโรค นอกจากนั้นการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของสเตรชเชอร์ โรเซนสต็อค และเบคเกอร์ ที่กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลนั้นเชื่อว่าพฤติกรรมจะเกิดเมื่อบุคคลรับรู้ว่ามีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรค บุคคลรับรู้ความรุนแรงของอาการที่จะเกิดขึ้นจากโรค รับรู้ว่าได้กระทำพฤติกรรมจะเกิดประโยชน์กับตนแน่นอนและมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าจะประสบความสำเร็จในการลงมือกระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆภายใต้อุปสรรคหรือสถานการณ์ ดังนั้น เพื่อปรับให้ชาวนาเกิดการรับรู้โอกาสเสี่ยงการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

คณะผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ประชาชนผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ตำบลละมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีพฤติกรรมการใช้สารเคมีปริมาณมาก เช่น พาราควอต ไกลโฟเซต กรัสม็อกโซน เป็นต้น จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้สารเคมีของ

ประชาชนผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมตามหลักการวิชาการ ได้แก่ การไม่อ่านฉลากสารเคมี การสวมชุดกันละอองน้ำและสารเคมีเป็นบางครั้ง การไม่สวมถุงมือยาง การสวมรองเท้าบูทเป็นบางครั้ง การไม่สวมแว่นครอบตากันละอองน้ำและสารเคมี การไม่สวมหน้ากากป้องกันสารเคมีและการสวมหมวกเป็นบางครั้ง จากสภาพปัญหาดังกล่าว การทบทวนวรรณกรรมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสภาพปัญหาของพื้นที่ คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีของผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนสำหรับการสร้างเสริมสุขภาพและการใช้สารเคมีของผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ที่ถูกต้องในการป้องกันอันตรายจากการสัมผัสหรือการใช้สารเคมีในพื้นที่หรือบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยชีวสังคม ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น
 - 1.1 ปัจจัยชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ รายได้ ระดับการศึกษา โรคประจำตัว จำนวนพื้นที่ นาข้าว การตรวจสุขภาพประจำปี
 - 1.2 ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีและความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมี
 - 1.3 ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีและประสบการณ์ในการใช้สารเคมีในผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว
 - 1.4 ปัจจัยเสริม ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมี เปลี่ยน ได้แก่ การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์ นโยบาย หน่วยงานภายนอก เช่น กรมวิชาการเกษตร
2. ตัวแปรตาม พฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยชีวสังคม ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด นครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ปัจจัยชีวสังคม ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว กรณีศึกษาตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนเพศหญิงและเพศชายที่ประกอบอาชีพทำนาข้าว ผ่านการทำนาข้าว มาอย่างน้อย 1 ครั้ง มีการสัมผัสสารเคมีที่ใช้ในการประกอบอาชีพนาข้าวและอาศัยอยู่ในตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง กรณี การวิจัยแบบภาคตัดขวาง โดยใช้การประมาณค่า P (สัดส่วนประชากร) โดยมีขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.08 ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95.00 ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 150 คน (ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี, 2549)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในการทำนาข้าว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยชีวสังคม ประกอบด้วย อายุ เพศ รายได้ และระดับการศึกษา โรคประจำตัว จำนวนพื้นที่นาข้าว ระยะเวลาในการทำนาข้าว และการตรวจสุขภาพ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัจจัยนำ ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช 2) ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ตอนที่ 3 ปัจจัยเอื้อ ประกอบด้วย 1) การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช 2) ทักษะหรือประสบการณ์ในการใช้สารเคมีในผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว

ตอนที่ 4 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์ลักษณะ 2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเติมข้อความ

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีประกอบด้วย 1) การอ่านฉลากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 2) การสวมชุดกันละอองน้ำและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 3) การสวมถุงมือยาสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 4) การสวมรองเท้าบูท สารเคมีกำจัดศัตรูพืช 5) การสวมแว่นครอบตากันละอองน้ำและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

บททดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมดำเนินการวิจัย เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาเป็นรายข้อว่าแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (เยาวดี วิบุกยศรี, 2551)

- 1 สำหรับข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 0 สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 1 สำหรับข้อคำถามที่ไม่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

บันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อและนำไปหาดัชนีความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหาโดยคณะผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .50 หรือมากกว่าขึ้นไปถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ได้

คณะผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบและแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการวิจัยเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ตำบลท่าอ่าง อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา

2. การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

หาความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ โดยหาสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละข้อถูก ต่อจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แล้วเลือกข้อคำถามที่มีความยากง่าย ระหว่าง .20-80 ไว้ (เยาเวดี วิบูลย์ศรี, 2551)

หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ เป็นรายข้อโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบพอยต์ ไบซีเรียล (Point biserial correlation) ซึ่งเป็นค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามของพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำนาข้าว โดยวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item to total correlation) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบและแบบสอบถามแต่ละฉบับและคัดเลือกเฉพาะ แบบสอบถามและแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำมาลงรหัส
2. นำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบสอบถามความรู้และแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละของข้อมูล
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยชีวสังคม ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีของผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ตำบลละลุมใหม่พัฒนา อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยใช้สถิติเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.30 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.70 อายุส่วนใหญ่ระหว่าง 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.30 รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 50,000 คิดเป็นร้อยละ 55.30 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 51.30 โรคประจำตัว ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 76.00 การตรวจสุขภาพประจำปีส่วนใหญ่ไม่เคยตรวจสุขภาพ ประจำปี คิดเป็นร้อยละ 53.30

ตารางที่ 1 ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีของผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภोजโขชัย จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	จำนวน (n)	ร้อยละ
พฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี		
ระดับดี	124	82.70
ระดับปานกลาง	26	17.30
ระดับต่ำ	-	-
รวม	150	100

จากตารางที่ 1 พบว่า เกษตรกรผู้ทำนาข้าว จำนวน 150 คน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100.00 ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี จำนวน 150 คน อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100.00 การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี จำนวน 150 คน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100.00 การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์ อยู่ในระดับดี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 2 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อหน่วยงานภายนอก

ตัวแปร	n	r	p
ความพึงพอใจต่อหน่วยงานภายนอกที่เข้ามา	150	.36*	.05
ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี	150	.73*	.05
การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี	150	.21*	.05
การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์	150	.75*	.05

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ความพึงพอใจต่อหน่วยงานภายนอก ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมี ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีมีการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีการส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์มีสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม

การป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีความพร้อมและเปิดใจยอมรับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการใช้สารเคมีสำหรับการป้องกันตนเองจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกชุมชนที่เข้ามาให้บริการความรู้ เพื่อนำไปสู่ความเชื่อของการป้องกันตนเองที่ถูกต้องและเหมาะสม การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมในแบบต่างๆของชุมชน เช่น ประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน แผ่นพับ ออนไลน์ ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น จึงให้ผู้ประกอบอาชีพเปิดใจยอมรับสำหรับการใช้เกษตรอินทรีย์สำหรับการเกษตร ดังนั้นตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจต่อหน่วยงานภายนอก ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมี ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์มีสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจต่อหน่วยงานภายนอก ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์มีสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี ดังนั้นควรมีการพัฒนากิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบการใช้สารเคมี การพัฒนาความเชื่อที่ถูกต้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมการป้องกันผลกระทบของการใช้สารเคมี การสร้างสื่อต่างๆเกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบจากการใช้ สารเคมี และเน้นการส่งเสริมให้ประชาชนผลิตเกษตรอินทรีย์ใช้ในหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องความสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเอง จากการใช้สารเคมี ความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี การส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์มีสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมี
2. ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงทดลองการทำเกษตรอินทรีย์ของชุมชนผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ตำบลละลมใหม่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). ผลกระทบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กฤติญา แสงภักดี. (2557). การศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชของชาวนาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://ag2.kku.ac.th> เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- ชนิกานต์ คุ่มนง และคณะ. (2557). พฤติกรรมการใช้สารกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ตำบล

- จอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://research.pcru.ac.th>. เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- ณภัทร เตยหอม. (2560). ปัจจัยกำหนดการรับรู้ความเสี่ยงเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของชาวนา ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก www.วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ.com เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561.
- ณัฐฐา รอดเมือง. (2558). การใช้และการป้องกันตนเองจากสารกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในตำบลบึงพระ จังหวัดพิษณุโลก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.agi.nu.ac.th>. เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2549). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลรัตน์ กุดทิง. (2557). ความรู้ พฤติกรรม และผลกระทบด้านสุขภาพของเกษตรกรผู้ใช้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืชในพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลสุขสำราญ ตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู. เข้าถึงได้จาก <https://gsbooks.gs.kku.ac.th> เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- วิมลรัตน์ กุดทิง และ มานพ คณะโต. (2557). ความรู้ พฤติกรรม และผลกระทบด้านสุขภาพของเกษตรกร ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช จังหวัดหนองบัวลำภู. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://gsbooks.gs.kku.ac.th> เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- ศิริวรรณ ฉันทเจริญ และคณะ. (2553). คู่มือสำหรับเกษตรกรและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.ayo.moph.go.th> เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561.
- สนาน ผดุงศิลป์ และคณะ. (2556). ความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ตำบลวังสรรพรส อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- สยาม อรุณศรีมรกต และคณะ. (2560). การใช้สารเคมีในการทำนาข้าวของเกษตรกรในอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.kmutt.ac.th>. เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- สุจิตรา ยอดจันทร์ และคณะ. (2554). ผลของโปรแกรมความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการป้องกัน ตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของชาวนา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.nurse.nu.ac.th> เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.
- สุเทพ สหายา. (2530). การใช้สารเคมีอย่างถูกวิธีปลอดภัยและประหยัด. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.technologychaoban> เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา. (2552). แนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. [ออนไลน์]. <http://kb.psu.ac.th>. เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561.
- สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. (2530). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.technologychaoban.com>. เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561.

PRECEDE-PROCEED Model. (2561). ในทฤษฎีทางการพยาบาล / ทฤษฎีทาง พฤติกรรม ศาสตร์. [ออนไลน์]. <https://www.gotoknow.org> เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561.

Christos A. Damalas. (2017). **Exposure to pesticides in agriculture can cause acute sensation and long-term health effects on farmers.** [Online] Available from <https://www.emeraldinsight.com>. On 14 July 2018.

Fangbin Qiao. (2013). **Pesticide use and farmers' health in China's rice production.** [Online]. Available from <https://www.emeraldinsight.com>. On 14 July 2018.

Jamal Ali. (2017). **Factors influencing farmer's perceptions and behavior toward pesticide use in Malaysia.** [Online]. Available from <https://www.emeraldinsight.com>. On 14 July 2018.

Rakesh PS faculty. (2018). **Assessment of knowledge and practice on the management, storage and disposal of chemicals on a regular basis using agrochemicals.** [Online]. Available from <https://www.emeraldinsight.com>. On 14 July 2018.

Yanrui Wu. (2011). **Chemical fertilizer use efficiency and its determinants in China's farming sector: Implications for environmental protection.** [Online]. Available from <https://www.emeraldinsight.com>. On 14 July 2018.